

Aan : Nederlandse Mededingingsautoriteit
 Van : P.C. Pittau (RENDO)
 Datum : 20 november 2009
 Onderwerp : Consultatiedocument, betreft zaaknr. 103345 / Consultatie over innovatie

RENDO heeft de volgende antwoorden geformuleerd, op de vragen die van toepassing zijn uit het consultatiedocument betreffende zaaknummer 103345 / Consultatie over innovatie.

Onderwerp	Toelichting
Algemeen	<p>RENDO hecht belang aan een stabiele toepassing van de maatstaf regulering.</p> <p>Voor specifieke, maatschappelijk gewenste innovaties, zou het gewenst kunnen zijn om deze te ondersteunen vanuit de regulering. Hierbij valt te denken aan een sector innovatiefonds. Netbeheerders zouden hier, bijvoorbeeld naar rato van SO, aan kunnen bijdragen. Deze bijdrage zou elke netbeheerder dan als kosten kunnen opvoeren in de maatstaf. Via het innovatiefonds zouden dan innovatieprojecten gefinancierd kunnen worden in het kader van bijvoorbeeld smart grids, groen gas, etc. Op deze manier draagt ook elke burger en onderneming in Nederland in gelijke mate bij aan de innovatie.</p> <p>RENDO is echter van mening dat een individuele innovatie van een netbeheerder niet via een prikkel in de regulering zou moeten worden gefaciliteerd (dus bijvoorbeeld niet via een add-on). Bij individuele innovaties maakt de netbeheerder kosten, maar daar staan ook individuele opbrengsten tegenover. Aan dergelijke innovaties dient gewoon een positieve business case ten grondslag te liggen. Extra stimulering via de regulering vindt RENDO in dergelijke gevallen niet nodig en zelfs ongewenst. Een extra stimulering via de regulering zou tot gevolg kunnen hebben dat ansich ondoelmatige innovaties voor een individuele netbeheerder rendabel worden doordat kosten van de ondoelmatige innovatie niet meer terecht komen bij die netbeheerder maar worden afgewenteld op de klanten van die netbeheerder of via de andere netbeheerders op de maatschappij.</p>
Vraag 1:	<p><i>Welke definitie voor innovatie zou de Energiekamer volgens u moeten hanteren?</i></p> <p>Vernieuwing die op korte of langere termijn (3 tot 30 of meer jaren) neerslaat in producten, diensten, organisatieprocessen of organisatievormen. (definitie EZ uit randnummer 22 consultatiedocument, aangevuld met 'korte of langere termijn').</p>
Vraag 2:	<p><i>Wat is uw mening over de twee aspecten waaraan de Energiekamer bij de discussie over innovatie specifiek aandacht wil besteden?</i></p> <p>De geschetste fasering is logisch en gebruikelijk. Het is echter de vraag of het onderscheid voor deze discussie relevant is. In beide gevallen is het niet zeker of een project leidt tot het gewenste resultaat, bijv. efficiencyverbetering. Het verschil zit vooral in de termijn waarbinnen bekend wordt of een project leidt tot iets dat rendeert of niet.</p>
Vraag 3:	<p><i>Welke projecten die hebben geleid of mogelijk leiden tot andere producten, diensten, processen of organisatievormen heeft uw bedrijf de afgelopen vijf jaar uitgevoerd? De Energiekamer ontvangt graag per project een korte omschrijving, en een toelichting op de baten en fase in de productlevenscyclus</i></p> <p>RENDO heeft de afgelopen jaren diverse projecten uitgevoerd die onder deze definitie vallen. Hieronder treft u een opsomming van deze projecten aan:</p>

Onderwerp	Toelichting
	<p>Facturatiesysteem voor de netbeheerder (2006-2008) In het verleden waren de systemen van RENDO volledig geïntegreerd. Het nieuwe facturatiesysteem voor RENDO, als netbeheerder, diende te voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Factureren volgens de nieuwe tariefstructuur van de netbeheerder - Als netbeheerder zelfstandig kunnen factureren - De mogelijkheid van een gespreide meteropname faciliteren (spreiding van werkdruk) - Het facturatiesysteem diende te zijn gekoppeld aan het aansluitregister (ter voorkoming van handwerk/dubbele invoer en daaraan gerelateerde fouten) <p>De invoering van het nieuwe facturatiesysteem heeft geleid tot een fte reductie van 3.</p> <p>VOS: Volg opdrachten systeem (2006-heden) Met VOS registreren we alle uitvoerende activiteiten die we verrichten op het gebied van huisaansluitingen infra en grootverbruik. Op deze wijze krijgen we inzicht in lopende zaken en bouwen we een historie op van de activiteiten die in het verleden hebben plaats gevonden op een locatie. Kortom een transparante en goede vastlegging. Dit systeem is rechtstreeks aangesloten op aansluitingen.nl. Hierdoor kan een aanvraag direct gedownload en verwerkt worden. Hiermee behalen we tijdwinst en verminderen het risico op fouten. In 2010 verwachten wij nog functionaliteiten in gebruik te nemen aangaande klachten en storingen (registratie en planning) en de mobiele aansturing van de buitendienst.</p> <p>EOS / Work flow management van Marktprocessen (2008-2009) Voor de ondersteuning van de marktprocessen had RENDO een aansluitregister (EOS) nodig en een systeem om deze marktprocessen af te handelen. Ons aansluitregister is van oorsprong een data georiënteerd systeem. In de afhandeling van de marktprocessen en bij de facturatie bleek dit tot problemen te leiden (relatief veel uitval). Ter verbetering van de kwaliteit van de marktprocessen is daarom gekozen om een workflow management systeem in te zetten boven op ons aansluitregister.</p> <p>Ten aanzien van tijdigheid en kwaliteit van inhuizingen, uithuizing, switches en facturatie behaalt RENDO hierdoor nu betere resultaten dan in de oude situatie. Deze prestatie is voor belangrijke mate te danken aan de uitvoering van het Workflow management van de marktprocessen. Dit heeft zeker geleid tot een reductie van 2 fte.</p> <p>Saneringsprogramma Gas 2005-2010 Er is geconstateerd dat er bepaalde gebieden zijn, in ons voorzieningsgebied, die sterk zakkende grond bevatten. Hierdoor komt de aangelegde aansluitleiding onder spanning te staan wat mogelijke risico's met zich mee brengt. RENDO heeft besloten een saneringsprogramma te starten en daar waar de risico's het grootst zijn de aansluitleiding te voorzien van een flexibele koppeling die de spanning opvangt. Verder is men aan het monitoren om de risicogebieden te inventariseren en in te schalen.</p> <p>Overige innovaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Multiclient onderzoek - Standaardisatie in aanlegfilosofie - Dynamische netbeheer - Groen Gas - Smart Grids - E-laad - Faciliteren exergie projecten

Onderwerp	Toelichting
	- Sponsoren promovendus / materiaalonderzoek TUT
Vraag 4:	<p><i>Wat is voor uw bedrijf de omvang van de uitgaven ten behoeve van innovatie in de afzonderlijke jaren van de periode 2001-2008 geweest? Kunt u hierbij aangeven of u deze uitgaven zien als operationele uitgaven of als investeringen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Facturatiesysteem (2006-2008) - VOS: Volg opdrachten systeem (2006-heden) - EOS / Workflow management van Marktprocessen (2008-2009) - Saneringsprogramma Gas (2005-2010) - Multiclient onderzoek - Standaardisatie in aanlegfilosofie - Dynamische netbeheer - Groen Gas - Smart Grids - E-laad (2009) - Faciliteren exergie projecten - Sponsoren promovendus / materiaalonderzoek TUT <p>2004: € 80.000 2005: € 1.460.000 2006: € 1.515.000 2007: € 995.000 2008: € 2.100.00</p>
Vraag 5	<p><i>Wat is uw mening over de opsomming van de Energiekamer van de manieren via welke de netbeheerders dekking kunnen krijgen voor hun innovatiekosten?</i></p> <p>Zie reactie bij vraag 6.</p>
Vraag 6	<p><i>Hoe ziet u de verhouding tussen de innovatieprikkel die uitgaan van reguleringsmethodes (direct en indirect), de mogelijkheid om octrooien en patenten en het huidige subsidie-instrumentarium?</i></p> <p>Zoals in de algemene toelichting is aangegeven: Gezamenlijke innovaties gedragen door de maatschappij zouden door middel van een naar rato berekende bijdrage van de netbeheerders gestimuleerd kunnen worden. Deze bijdrage zou elke netbeheerder dan als kosten kunnen opvoeren in de maatstaf.</p> <p>Een individuele innovatie van een netbeheerder zou niet extra via de regulering gestimuleerd dienen te worden. Het staat de individuele netbeheerder dan uiteraard vrij om gebruik te maken van octrooien en patenten ter bescherming en uitnutting van zijn investering in de innovatie en het huidige subsidie-instrumentarium.</p>
Vraag 7	<p><i>Wat is uw mening over de interpretatie van de Energiekamer dat innovatie gezien kan worden als een belangrijk middel voor de regionale gas- en elektriciteitsnetbeheerders en voor de landelijke elektriciteitsnetbeheerder om aan hun wettelijke taken te kunnen voldoen?</i></p> <p>RENDO is van mening dat innovatie inderdaad kan bijdragen tot een betere uitvoering van</p>

Onderwerp	Toelichting
	haar wettelijke taken.
Vraag 8	<p><i>Wat is uw mening over de conclusie van de Energiekamer dat de kosten voor innovatie binnen het huidige wettelijke kader via reguleringsmethoden uitsluitend vergoed kunnen worden via de maatstaf? Ziet u eventueel alternatieven voor vergoeding van innovatiekosten via reguleringsmethodes?</i></p> <p>RENDO is van mening dat er zeker ook andere alternatieven zijn. De vraag is echter of innovatie via het instrument van regulering dient te worden bevorderd. RENDO is van mening dat het reguleringskader neutraal dient te zijn aangaande innovatie.</p>
Vraag 9	<p><i>Wat is uw mening over de voorlopige bevindingen ten aanzien van het bestaan van prikkels in de huidige reguleringsmethodes voor de regionale netbeheerders gas elektriciteit en TenneT?</i></p> <p>Netbeheerders voeren inderdaad allerlei innovatieprojecten uit. Of het huidige reguleringskader hierin extra stimulerend of demotiverend is geweest, is echter niet te beoordelen.</p>
Vraag 10	<p><i>Is in uw ogen de lijst met genoemde regelingen van SenterNovem volledig? Zo nee, welke regelingen (van SenterNovem of andere instituten) ontbreken?</i></p> <p>Onbekend.</p>
Vraag 11	<p><i>Heeft u de afgelopen jaren door u als noodzakelijk of zeer wenselijk geachte innovatieve projecten niet opgestart omdat u hiervoor naar uw mening te weinig vergoeding krijgt voor de kosten en eventuele baten vanuit de reguleringsmethode, octrooien en/of subsidieregelingen?</i></p> <p>Nee.</p>
Vraag 12	<p><i>Als uw antwoord op de vraag 13 "ja" is, kunt u dergelijke beslissingen toelichten aan de hand van een beschrijving van het project en de beoordeling van noodzakelijkheid of gewenstheid en de afweging van de kosten en baten? En, kunt u hierbij aangeven wat de oorzaak (reguleringsmethode, octrooien, subsidieregelingen) van de geringe vergoeding is?</i></p> <p>N.V.T.</p>
Vraag 13	<p><i>Voor welke verwachte ontwikkelingen op het gebied van netbeheer zou naar uw mening in de komende drie tot vijf jaar gewerkt moeten worden aan een innovatieve oplossing? En, in welke mate verwacht uzelf mee te gaan werken aan het vinden van de oplossingen uit de vorige vraag?</i></p> <p>-Opslagfaciliteiten in het net voor zowel elektriciteit als gas. -Verdere uitwerking van een rol als decentrale system operator</p>
Vraag 14	<p><i>In welke mate bent u van mening dat de huidige innovatie instrumenten toereikend zijn om de verwachte ontwikkelingen (zoals genoemd in vraag 13) te accommoderen?</i></p> <p>Onvoldoende hierop toegesneden.</p>

Onderwerp	Toelichting
Vraag 15	<p><i>Bent u van mening dat de totale vergoeding die u als netbeheerder krijgt/kunt krijgen vanuit SenterNovem en via de gereguleerde inkomsten (zowel korte als lange termijn) voldoende voor u is om op rendabele wijze te innoveren? Kunt u dit toelichten aan de hand van concrete business cases of projectniveau?</i></p> <p>Deze vraag is nauwelijks te beantwoorden. Het probleem is vooral dat investeren in innovatie risicovol is. Innovatie kan renderen, maar die garantie is er niet.</p>
Vraag 16	<p><i>Bent u van mening dat een expliciete innovatieprikkel in de regulering noodzakelijk is om de verwachte ontwikkelingen in netbeheer op goede wijze te kunnen faciliteren? Kunt u dit motiveren aan de hand van antwoorden op de voorgaande vragen? En als uw antwoord ja is, hoe zou u dan een expliciete innovatieprikkel invullen, rekening houdend met het huidige wettelijk kader?</i></p> <p>Nee, zie antwoord op de vragen 6, 7, 8, 9 en 15. Ja, zie ook vraag 6 en 17</p> <p>Specifieke prikkel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovatiefonds op sector niveau - Afzwakking/afschaffing verbod om bepaalde activiteiten uit te voeren.
Vraag 17	<p><i>Zijn er thans praktische belemmeringen voor innovaties die binnen het huidige wettelijk kader kunnen worden weggenomen? Zo ja, welke?</i></p> <p>Innovaties die binnen de wettelijke taken van de netbeheerder vallen, kennen weinig praktische belemmeringen.</p> <p>De maatschappij vraagt c.q. verwacht echter meer van een netbeheerder dan zij op basis van haar wettelijke taken dient uit te voeren. Hier zouden zich wel praktische belemmeringen kunnen voordoen. Hierbij moet gedacht worden aan innovatieprojecten waar het netwerk, productie en levering samenkomen. Zo zal naar verwachting de komende jaren wordt in het bijzonder op het gebied van de energietransitie veel verwacht worden van de netbeheerders. Maatschappelijk gezien zouden bepaalde innovaties op dit gebied gewenst kunnen zijn, maar omdat de baten niet bij de netbeheerders zullen neerslaan, onrendabel vanuit netbeheerdersperspectief. Hier zou een innovatieprikkel wel gewenst zijn. Een andere mogelijkheid is om de wettelijke taken van de netbeheerder te verruimen zodat zij beter kunnen profiteren van de gedane innovaties.</p>